

Німецький снайпер на східному фронті 1942-1945

Ця книга — унікальне свідчення з перших рук. Це відверта і цинічна розповідь німецького Scharfschutze (снайпера) — безжального професіонала, на рахунок якого 257 життів радянських солдатів, — про найнеприємніші сторони війни на Східному фронті.

У липні 1943 року молодий кулеметник Йозеф Оллерберг був поранений під Ворошиловськом. У шпиталі він вирішив поекспериментувати з російською снайперською гвинтівкою, яка випадково потрапила йому до рук. За кілька місяців він повернувся у свій полк підготовленим стрільцем і назавжди змінив військову спеціальність. У дні, коли гітлерівцям доводилося безперервно відступати під безперервними ударами Червоної Армії, Оллерберг став одним із найуспішніших німецьких снайперів. Серед небагатьох рядових солдатів Вермахту він був удостоєний такої високої нагороди, як Лицарський хрест.

Похмурі, несамовиті спогади цієї людини свідчать про жахливу жорстокість війни на Східному фронті, в якій не було місця ні лицарству, ні співчуттю.

Сам Оллерберг повністю відповідав цій війні — був хитрий і безжалісний, умів вичікувати і мав майже тваринну здатність орієнтуватися на полі бою. Він уцілів у найстрашніших випробуваннях, але заплатив за виживання жахливу ціну, перетворившись на закінченого вбивцю.

1942
1945

Іозеф Омерберг

Німецький снайпер

*на східному
фронті*

Видавництво
«К Н Т»
Київ — 2025

Переклад українською — *Геннадій Яровий*

Оллерберг Йозеф

О-53 Німецький снайпер на східному фронті 1942-1945. / Йозеф Оллерберг. — Київ: Видавництво «КНТ», 2025. — 322 с.

ISBN 978-611-01-3481-1

Ця книга — унікальне свідчення з перших рук. Це відверта і цинічна розповідь німецького Scharfschütze (снайпера) — безжального професіонала, на рахунок якого 257 життів радянських солдатів, — про найнеприємніші сторони війни на Східному фронті.

У липні 1943 року молодий кулеметник Йозеф Оллерберг був поранений під Ворошиловськом. У шпиталі він вирішив поекспериментувати з російською снайперською гвинтівкою, яка випадково потрапила йому до рук. За кілька місяців він повернувся у свій полк підготовленим стрільцем і назавжди змінив військову спеціальність. У дні, коли гітлерівцям доводилося безперервно відступати під безперервними ударами Червоної Армії, Оллерберг став одним із найуспішніших німецьких снайперів. Серед небагатьох рядових солдатів Вермахту він був удостоєний такої високої нагороди, як Лицарський хрест.

Похмури, несамовиті спогади цієї людини свідчать про жажливу жорстокість війни на Східному фронті, в якій не було місця ні лицарству, ні співчуттю.

Сам Оллерберг повністю відповідав цій війні — був хитрий і безжалісний, умів вичікувати і мав майже тваринну здатність орієнтуватися на полі бою. Він уцілів у найстрашніших випробуваннях, але заплатив за виживання жажливу ціну, перетворившись на закінченого вбивцю.

ISBN 978-611-01-3481-1

© Видавництво «КНТ», 2025.

ПРОЛОГ

З нищівної поразки гітлерівських військ у Сталінграді розпочався їхній дворічний відступ, який втягнув солдатів обох ворогуючих сторін у нелюдськи напружене протиборство. За ці два роки Східний фронт набув символічного значення для кожного німецького солдата і став сценою незліченних людських трагедій.

Про цю війну написано величезну кількість праць – репортажів, досліджень, спогадів. Але навряд чи можливо знайти відповідні слова, щоб у всій повноті «описати невимовне», розкрити щоденну боротьбу за виживання, увесь жах і страх, пережитий людьми з обох сторін. Мабуть, є тільки один спосіб передати це хоча б частково – сконцентруватися на долі конкретної людини. Однак і тут складно чітко розмежувати дистанційовані, об'єктивні роздуми військового історика і симпатизуючий погляд біографа, захопленого людською сутністю свого героя.

У центрі цієї книжки стоїть снайпер – представник тієї категорії солдатів, що викликає суміш захоплення й відрази. В

історіографії війни часто забувається і замовчується, що саме видатні подвиги і героїзм снайперів рятували життя багатьом з їхніх товаришів. У сприйнятті більшості на перший план виходить те, з якою жахливою холоднокрівністю ці бійці вбивали своїх жертв. Серед інших солдатів рідко зустрінеш тих, хто після війни був би приречений жити з усвідомленням, що на його совісті так багато людських життів. Причому життів не знеособлених, а конкретних людей, на яких вони дивилися в оптичний приціл, перш ніж натиснути на спусковий гачок. Майже всі снайпери мовчки носять це усвідомлення в собі до кінця свого життя. Ці люди не з тих, хто поширюватиметься про пережите.

Лише п'ятдесят років потому один із найкращих німецьких снайперів наважився порушити мовчання і в довгих беседах із біографом розповісти йому свою історію війни. Читаючи ці виняткові сторінки про армійську службу німецького снайпера, ми можемо на деякій відстані побачити справжнє обличчя війни або принаймні те, якою вона була очима солдата піхоти, який бився на фронті.

Неминуче, що після стількох довгих років багато спогадів втратили колишню виразність, і тільки найдраматичніші епізоди збереглися в пам'яті з колишньою яскравістю. Біографу довелося збирати по частинах ці уривки інформації, щоб скласти з них зв'язну розповідь, яку можна прочитати. Природно, що під час такої роботи особливо важливим було заповнити всі білі плями, для чого біографу довелося виступити також як дослідник – історик.

Ще одну з проблем, що виникла у біографі під час роботи, можна чудово висловити німецькою приказкою: «Переможець правий завжди, переможений – ніколи». Тоді як видатних майстрів влучної стрільби росіян та їхніх союзників вшановують як героїв, німецьких снайперів навіть у їхній власній країні оцінюють як брудних убивць. З цієї причини головного героя цього дослідження потрібно було захистити, змінивши його ім'я. Також і багато інших імен на сторінках цієї книги вигадані. Але всі події, викладені тут, справжні.

Йозеф Оллерберг до війни був теслярем з невеликого села біля Зальцбурга. У перші дні липня 1943 року він опинився втягнутим у зростаючий вихор подій на Східному фронті. Відповідно, до закінчення війни в травні 1945 року його життя почало крутитися навколо його товаришів із 2-го батальйону 144-го гірськострілецького полку 3-ї гірськострілецької дивізії. Солдати цього підрозділу переважно були набрані в альпійському регіоні. Подібна етнічна спільнота, без сумніву, стала однією з головних причин їхнього високого бойового духу, приклади якого можна буде не раз побачити під час подальшої розповіді.

Суворі зима стискала солдатів Східного фронту своїми крижаними руками. Холод відчувався фізично. Десятки тисяч солдатів із 6-ї німецької армії в Сталінграді були принесені в жертву без надії на порятунок. Це сталося з причин, які й сьогодні виглядають сумнівними. Поразка німців у Сталінграді стала потужним поворотним моментом у долі Вермахту, який до цього досягав дуже значних успіхів. На-

ступ, який привів гітлерівську армію до такої катастрофи, здійснювався енергійно, але без достатнього планування. У результаті протиборство переросло для німців в оборонну війну, яка закінчилася в Берліні з червоним прапором Радянської армії, що майорів над дахом Рейхстагу. Цей прапор став провісником прийдешнього п'ятдесятирічного поділу нації. Німеччина перенесла свій Судний день серед руїн її міст і культурних досягнень.

3-тя гірськострілецька дивізія, яка перебуває в центрі цієї роботи, билася на півдні Сталінграда взимку 1942/43 років. Зі знищенням 6-ї армії вона виявилася безпорадною при подальшому зимовому наступі росіян. Протистоячи чисельно переважаючому супротивнику, з найбільшими зусиллями і зазнаючи невимовних втрат у людях і техніці, ця дивізія змогла вирватися з оточення. Лише завдяки цьому її бійці уникли долі, що спіткала їхніх товаришів у Сталінграді. Після лютих боїв у районі Міллерово і прориву на з'єднання з новою німецькою лінією оборони у Ворошиловську, 144-й гірськострілецький полк скоротився до чверті від своєї регулярної бойової чисельності.

Біля Ворошиловська полк закріпився. У наступні шість місяців до нього надходила нова матеріальна частина, а чисельність бійців була відновлена за рахунок новобранців. Якщо порівнювати з битвами, через які 144-й полк пройшов взимку, то тут він мав справу не більше ніж із дрібними перестрілками і неспокійним вогнем противника. Крім цього, лише іноді траплялися сутички між бойовими патрулями, а

позиції полку зрідка піддавалися артобстрілу. Зате постійною була загроза з боку російських снайперів, чиїми жертвами здебільшого ставали недосвідчені новобранці, які щойно прибули в полк. Через нестачу у важких піхотних гарматах німці виявилися чималою мірою беспорядними перед обличчям цього феномена. Лише у вкрай рідкісних випадках їм вдавалося засікти позицію російського снайпера і вистрілити по ньому з середніх піхотних знарядь, таких як міномети, кулемети і легкі протитанкові гармати.

Було очевидно, що полку потрібні власні снайпери.

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

ПЕРЕСТУПИТИ МЕЖУ

Сонячний літній ранок на Східному фронті тільки починається. У сирому світанковому повітрі відчувається пряний запах землі й трави. Але снайпер не звертає уваги на природу навколо, він не може собі дозволити зараз відволіктися на це. Усі його почуття напружені. Він нагадує хижака, який вистежує жертву. Дивлячись у бінокль, він знову переглядає підступи до російської лінії фронту. Десь там знаходиться добре замаскована позиція його ворога, російського снайпера, який за останні кілька днів убив дев'ятьох його товаришів. Цей росіянин має бути професіоналом, бо я вже два дні безрезультатно шукаю його позицію. Але коли куля цього снайпера на світанку вразила дев'ятого стрільця, мене охопила впевненість, що я зміг визначити приблизний напрямок, звідки був зроблений постріл.

Ось, нарешті, і ознака, яка видає ворога. Внизу біля краю чагарнику пучки трави розташовані якимось неприродно. Мій пильний погляд сконцентрувався на цій точці. Так, саме

тут він і сховався. Я відчув прилив адреналіну, коли розпізнав неясні риси оптичного прицілу і гвинтівковий ствол, на дульному зрізі якого раптом промайнув спалах. Приглушений гуркотом пострілу, я зміг побачити кулю, що летіла в мене. Я лежав, немов паралізований, і не міг врятуватися. З глухим ударом куля увійшла мені прямо в середину чола, і моя голова і думки розірвалися у спалаху світла.

У цей самий момент я оговтуюсь, вириваючись із глибокого сну. Моє серце шалено калатає. У мене таке відчуття, що я щойно повернувся із суворого 1944-го в сьогоднішній день. Повільно я змушую себе зібратися, але навіть і не думаю про те, щоб поспати ще хоч трохи. Через відчинене вікно спальні до мене доносяться приглушені звуки ночі й повітря, таке приємне і свіже, яким воно може бути тільки на початку літа. Я встаю, підходжу до вікна і глибоко втягую нічне повітря в стиснуту грудну клітку.

Зробивши кілька вдихів і видихів, я затримуюся поглядом на силуеті зальцбурзьких Альп, над якими висить три-можливо красивий місяць. Такий самий ясний, як місяць, що висів над російським степом наприкінці літа, коли крихітний потяг із поповненням, боєприпасами і провіантом для фронту з гуркотом мчав через безкрайній простір. Я згадав, як сидів біля відчинених дверей вагона і був сповнений напруженого нетерпіння перед наближенням солдатського життя. «Ми були нещасними нерозважливими жовторотими пташенятами», – сказав я собі, і минуле саме увірвалося в мої думки. Як і багато разів до цього за всі минулі роки, епізоди з мого вій-

ськового життя самі виникали перед очима. Деякі з подій, що відбулися п'ятдесят років тому, поставали в пам'яті настільки чітко, немов вони трапилися вчора.

Народившись у сім'ї теслі у вересні 1924 року, я виріс у селі федеральної землі Зальцбург. Я провів безтурботну юність, виховуючись на консервативних цінностях – таких як патріотизм, старанність, вірність обов'язку і покірність владі. Саме те, що ці переконання були настільки глибоко в мене закладені, дозволило мені прийняти свою подальшу долю з таким фаталізмом. Я збирався в усьому піти по стопах батька і вивчав ремесло тесляра, щоб в один прекрасний день самому стати на чолі сімейного бізнесу. Майбутню військову службу я сприймав одночасно і як обов'язок, і як честь, оскільки солдати користувалися значною повагою в суспільстві. Військова служба розглядалася молодими людьми як захопливий засіб набути життєвого досвіду, що давав їм нові підстави для самоповаги і почуття досягнутої зрілості. Я був продуктом соціальних і політичних умов свого часу. Моє дитинство пройшло під впливом і контролем суворої ідеологічної політики Третього рейху, яка культивувала почуття національної самосвідомості, консервативні ідеали і готовність до військової служби – особливо серед молодих людей, – переслідуючи свої політичні цілі. І це було природним для молодого людини мого віку піти добровольцем у війська Вермахту, щоб підтримати прагнення свого уряду силою зброї.

За майже три роки війни, коли Вермахт ішов маршем від однієї переможної кампанії до наступної, багато молодих

людей буквально боялися упустити свій шанс узяти участь у боях, оскільки, згідно з пропагандою того часу, остання перемога була вже на видимій відстані. Для сільських юнаків, які нічого не знали про суворі й безжальні реалії війни, осінній день 1942 року, коли вони заявили про свій порив піти на військову службу, був предметом особливої гордості. Мер виголосив коротку промову про службу землі батьків і про героїчну боротьбу проти більшовизму. Оркестр пожежної бригади весело грав їм, і кілька красунь зі Спілки німецьких дівчат прикріпили маленькі букети на лацкани майбутніх героїв. Думка про можливість опинитися вбитим або стати інвалідом не спадала на думку жодному з них, але шестеро з молодих людей, які гордо позували для групового портрета, загинули за два наступні роки. Утім, до цього було ще далеко. Через кілька місяців вони прибули на службу, сповнені найрадісніших надій.

Після закінчення навчання, у січні 1943-го мене, вісімнадцятирічного, як майже всіх молодих людей з мого регіону, призвали на військову службу до гірськострілецьких військ, які базувалися в окрузі Куфштайн у Тіролі. Отримавши спорядження, я і мої товариші через десять днів були перекинуті в Міттенвальд для проходження базової піхотної підготовки. Через шість місяців виснажливих тренувань я став кулеметником. За весь час моєї підготовки тема снайперів, як тактичний аспект піхотних боїв, не згадувалася зовсім. Мені довелося почути лише кілька зневажливих зауважень про російських снайперів і жінок з «дробовиками», яких кулеметники повинні знищувати рішуче і безжально.

Підготовка була важкою, але проходила без метушні, яка буває в армії в мирний час або на ранніх етапах війни. Навпаки, все було сконцентровано на підготовці молодих людей – бодай фізичній – до труднощів, з якими вони зіштовхнуться на полі бою, та до навчання їх досконалого знання своєї зброї. Зокрема, інструктори, які мали фронтовий досвід, намагалися передати вміння, набуті ними в боях. Вони знали про драматично високі втрати серед новобранців, яких посилали на фронт як поповнення, і яких відразу ж приголомшувала жахлива реальність війни. Безжальна жорстокість бою, що несподівано відкривалася перед новачками, викликала в багатьох із них неконтрольовану паніку і бажання втекти. Однак хоча така поведінка і могла врятувати їх у минулі часи, у вік складних знарядь війни, що вбивають зі значної відстані, подібне призводило до загибелі.

Ретельні тренування дозволяли підготувати кожного до моменту зустрічі з ворогом, але вони мало допомагали контролювати природний інстинкт тікати від небезпеки. В останні хвилини перед боєм, ще до його початку, кожен має вирішити для себе, чи зможе він спокійно поглянути в обличчя війни, чи ні. Саме тоді стає зрозуміло, хто справжній воїн, для якого бій – друга натура, а поле бою – дім, де доводиться вічно стояти перед вибором – вбити або бути вбитим. Тільки з такої кузні військової реальності виходять снайпери – солдати, які знають, як зберегти мозок ясним, хто здатний діяти на передовій у вогні бою і хто знає, як з максимальним ефектом володіти своєю зброєю – гвинтівкою з оптичним прицілом. Тільки такі солдати удостоюються імені «снайпер».

Я і мої товариші отримали призначення в 144-й гірськострілецький полк, який тоді перебував ще в південній частині Східного фронту біля Ворошиловська. Ми опинилися серед одного з останніх поповнень, які направляли в цей полк для відновлення його повної чисельності. Але перед відправкою на фронт ми отримали триденні відпустки. Щоправда, ці три дні минули так швидко, що ми й оком не встигли моргнути. Для багатьох із нас це стало останньою можливістю в наших молодих життях побачити свої сім'ї і сказати: «Прощай».

Під час цієї короткої зустрічі з рідними майбутнє здавалося неясним. Моя мати гладила мене по голові за кожної нагоди і всіляко намагалася проявити турботу про мене. Мій батько, солдат Першої світової війни, ховав своє занепокоєння за мовчанням і наполегливою роботою. Але ось настав неминучий день розставання. Коли я увійшов до автобуса, який мав відвезти мене назад у бараки Міттенвальда, моя мати була вся в сльозах. Батько обійняв мене, прощаючись, хоча не робив цього ніколи раніше, і, насилу зберігаючи холоднокрівність, шепнув на вухо: «Подбай про себе, хлопчику. Я найбільше бажаю, щоб ти повернувся неушкодженим. Але це в руках божих». Коли автобус рушив, я лише один раз махнув батькам рукою і несподівано відвернувся із застиглим виразом обличчя. Інакше я втратив би самовладання, яке і без того зберігав із великими труднощами.

Німці з тривогою спостерігали, що в районі 3-ї гірськострілецької дивізії Червона Армія, посилена прибулими поставками нової американської зброї, приготувалася до великого

наступу на Донецький басейн і Україну. Отже, кожну людину, яка збільшувала бойову чисельність німецьких частин, у них зустрічали радо. Я і мої супутники провели багато днів у дорозі нескінченним російським степом у застелених соломою вагонах для худоби до того, як досягли місця призначення – Донецького басейну. Наше прибуття до Ворошиловська збіглося з початком атаки росіян. Не давши нам ані найменшого шансу адаптуватися до фронтового життя, наступного дня після прибуття нас кинули в бій за ущелину Редькине, що виявився неймовірно важким і приніс значні втрати. Порівняно із середнім піхотинцем мені випала по-справжньому тяжка доля, оскільки 3-й гірськострілецькій дивізії до самого кінця війни доводилося діяти в неприродних для такого роду військ умовах у південному секторі Східного фронту, завжди перебуваючи в гущі боїв. Втрати в її частинах були практично неймовірними. Пропорційно вони були значно вищими за втрати у всій решті армії.

Донецький басейн з його величезними запасами вугілля був важливим регіоном видобутку сировини, а тому був вкрай важливим для обох протиборчих сторін. Вугільні шахти з гігантською системою тунелів не були повністю очищені від військ противника німцями, що наступали. За спиною у військ Вермахту залишалися цілі російські частини, що сховалися в тунелях, які потім нападали на німецьких піхотинців, які нічого не підозрювали. У результаті відбувалися кровопролитні ближні бої, які могли тривати навіть у тунелях.

Радянські війська встигли енергійною атакою прорватися через німецькі лінії оборони до того, як я досяг фронту. Тепер вони прагнули розширити зайнятий плацдарм. Командир 3-ї гірськострілецької дивізії оцінював ситуацію, як дуже хитку, а тому завдав контрудар без подальшої підготовки та перегрупування своїх сил. Це призвело до успіху, але перемога була куплена ціною величезних втрат серед піхотинців.

Я та інші стрільці, які проходили підготовку разом зі мною, прибули до місця призначення на світанку 18 липня 1943 року. До розташування частини ми підходили безмовно. Ми були задумливі, на наших обличчях були написані тривога і нервозність. У кожного, хто зустрічався нам на шляху, був свій спосіб впоратися зі страхом, знайдений раніше. Досвідчені бійці з похмурим виразом обличчя жували кірки хліба, або курили, або просто змушували себе зібратися так, що на їхніх обличчях не відбивалося жодної емоції. Але новобранцям виявилось набагато важче побороти свою нервозність. Ми були напружені й неспокійні. Багатьох із нас без кінця нудило. Не знаючи з досвіду про те, що має статися далі, я сприймав дивні сцени того, що відбувається, чітко відчуваючи страх. Я не міг навіть їсти, мій шлунок повставав проти будь-якої їжі, а тіло трусилося, як желе. Я не міг зрушити з місця. Але в цій критичній ситуації мені пощастило. Командир мого відділення був дуже досвідченою і загартованою в боях людиною, але водночас він з увагою і співчуттям ставився до новачків, які потрапили в його частину. Він побачив, наскільки я переляканий, і сказав мені, намагаючись підбадьорити:

– Дихай глибше, хлопче. Думай тільки про свій кулемет і стріляй, як тебе вчили. Будь уважний до мене і моїх наказів. Я дбаю про своїх хлопців, і якщо тобі доведеться справді непереливки, я буду з тобою. Досі я витягував свою частину з будь-якої халепи. Ми не кинемо нікого зі своїх.

Поєднання юнацької наївності, яка ще зберігалася в мені, і довіри, яку одразу викликав у мене командир нашої групи, дозволило мені знайти в собі сили, щоб подолати тривогу, зібратися. Це й допомогло мені вистояти серед подій, що супроводжували моє бойове хрещення.

Було майже 5.00, коли гірські стрільці почали контратаку. Вона почалася з вогню німецької артилерії, що розміщувалася позаду позицій, займаних мною та іншими солдатами. Стрільцям було добре видно, як на місцевості перед ними з глухим, важким звуком від землі відривалися величезні грудки, злітаючи фонтанами в чисте ранкове небо. Мені було неприємно чути ці абсолютно нові для мене звуки, що змішуються з нескінченним гуркотом пострілів і виттям шрапнелі. Я та інші стрільці припали до землі на своїх позиціях і із завмиранням серця чекали наказу йти в атаку.

Артпідготовка тривала близько двадцяти хвилин. Коли гармати затихли, я несподівано вловив дивний звук. Це по-звіриному кричали поранені росіяни. Наказ до атаки пролунав, коли жах дедалі сильніше став наростати всередині мене. Вся напруга і нервозність несподівано трансформувалися в один суцільний рух навколо. Вихор бою, що розпочався так криваво, почав затягувати у свою вирву і німецьких

піхотинців. Раптово на наших позиціях почали вибухати російські гранати. Щойно я схопився, одразу почув дзижчання, за яким послідував розрив. Праворуч від мене товариш, молодий хлопець-ровесник із Берхтесгардена, вивчаючи, дивився на свою розірвану формену куртку, через дірку в якій із кожною секундою дедалі сильніше й сильніше вивалювалися його кишки. Після кількох секунд шоку цей хлопець почав нестямно кричати, намагаючись запхати свої кишки назад. Мені хотілося допомогти йому. Він опустил свій кулемет, але командир відділення тут же вдарив його по спині і закричав: «Уперед! В атаку! Йому не допомогти. Прикривай вогнем своїх товаришів!»

Коли я вийшов із заціпеніння, поранений несподівано затих, з дивним застиглим поглядом опустився на коліна і впав головою на землю. Але я був уже за двадцять метрів від нього і не бачив цього. Думки випарувалися в мене з голови, мене направляла примітивна воля вижити. Смерть, поранення і страх втратили колишнє значення. Моя свідомість звузилася до стрільби, перезарядки зброї, кидків уперед, пошуків укриття і наведення кулемета на ворогів. Я перетворився на тварину, яка бореться за своє життя. За час бою не на життя, а на смерть найвний молодий чоловік перетворився на воїна в споконвічному розумінні цього слова. Суміш страху, крові та смерті подіяла на мене, як наркотик, що, з одного боку, п'янить, але, з іншого, пригнічує, оскільки не тільки позначає собою перетин межі, за якою кінець «людської невинності», а й забирає геть надії на майбутнє. Вбивство стало ремеслом,

що захопило мене. І долі було завгодно, щоб я досяг у ньому найвищої майстерності.

Наша група обережно пробиралася чагарниками, поки не потрапила в засідку. Противник ховався на відстані близько двадцяти метрів. Один із наших стрільців без слів упав від граду раптових автоматних черг. Тієї ж секунди я відповів вогнем зі свого ручного кулемета, і решта солдатів з нашої групи змогли залягти в укриття. Потім вони закидали позицію противника ручними гранатами і кинулися вперед, прикриваючи вогнем один одного, але ворог немов випарувався. Трохи попереду, в густому чагарнику вони знайшли чотирьох мертвих росіян, які лежали перед майстерно замаскованим входом у шахту. Убиті виглядали вкрай виснаженими і блідими. Ймовірно, вони ховалися в тунелі не один місяць.

У шахту вели свіжі сліди. Цікавість підштовхнула кількох стрільців полізти туди. З карабінами наготові вони зникли під землею. А через кілька хвилин я почув глухі звуки пострілів із глибини шахти. Незабаром після цього німецькі солдати, хитаючись, вийшли назовні. Вони були до смерті блідими і розгубленими. Але ставити запитання не залишалось часу. Сектор атакувала рота росіян, і стрільців захопив вир бою.

Неослабне протиборство тривало до сутінків, які настали близько десятої вечора. Мені здавалося дивом, що я на відміну від багатьох своїх товаришів пережив цей день. Тепер моя рота відходила назад до позицій, звідки почалася ранкова атака. Через недооцінку опору росіян атаку потрібно було по-

ЗМІСТ

Розділ перший	
ПЕРЕСТУПИТИ МЕЖУ	8
Розділ другий	
«ВИПРОБУЙ СВОЄ ЩАСТЯ, СТАВШИ СНАЙПЕРОМ»	22
Розділ третій	
НЕОБХІДНА ЧАСТКА УДАЧІ	30
Розділ четвертий	
ОСОБЛИВИЙ ДАР САМОКОНТРОЛЮ	51
Розділ п'ятий	
НЕ ПОГОЛИВШИСЬ, НЕ МОЖНА ДИВИТИСЯ В ОЧІ СМЕРТІ	65
Розділ шостий	
ПАН ПРОФЕСОР І ЙОГО КАРБОЛОВА МИША	87
Розділ сьомий	
ЩЕ ОДНА ПОПЕРЕДНЬО ЗАПЛАНОВАНА КАТАСТРОФА	98
Розділ восьмий	
ПОЧЕРК СНАЙПЕРА	122
Розділ дев'ятий	
КРАЙНОЩІ ЛЮДСЬКОЇ ЖОРСТОКОСТІ	137

Розділ десятий	
ГІРШЕ ЗА ГОЛОДНИХ ЛИСИЦЬ	161
Розділ одинадцятий	
СНАЙПЕР ПОМИЛЯЄТЬСЯ ЛИШЕ РАЗ	182
Розділ дванадцятий	
З РУМУНАМИ ЩОСЬ ВІДБУВАЄТЬСЯ	205
Розділ тринадцятий	
ЗНЕОСОБЛЕНА СТАТИСТИКА	227
Розділ чотирнадцятий	
ЧАС СНАЙПЕРА	252
Розділ п'ятнадцятий	
ГЕРОЙ ДНЯ	283
Розділ шістнадцятий	
ЗАГИБЕЛЬ ГТЛЕРІВСЬКОЇ НІМЕЧЧИНИ.....	292
Епілог.....	317

ХУДОЖНЄ ВИДАННЯ

Йозеф ОЛЛЕРБЕРГ

НІМЕЦЬКИЙ СНАЙПЕР НА СХІДНОМУ ФРОНТІ 1942–1945

Переклад українською — *Геннадій Яровий*

Підписано до друку 24.01.2025 р. Формат 60x84 1/16.
Друк цифровий. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 20,25. Тираж 300 прим.

ТОВ «КНТ»

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 581 від 03.08.2001 р.

Книги, які можуть вас зацікавити

[Обдурені. Зі
щоденників 1939-1945](#)

[Перейти на сайт](#) →